

การศึกษาการรับชมดิจิทัลทีวีก่อนการยุติโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกของประชาชน ในอำเภอจันทาร จังหวัดร้อยเอ็ด¹

THE STUDY OF THE WATCHING DIGITAL TV. BEFORE TERMINATION OF ANALOGUE TELEVISION SYSTEM IN CHANGHAN DISTRICT, ROI ET PROVINCE

เชษฐพัฒน์ สิริวัฒนตรการ²

CHETTAPHAT SIRIWATTANATRAKARN

สุธัญญา กฤตาคม³

SUTANYA KRITTAKOM

กัญญาภัทร จำนงค์⁴

KUNYAPAT CHAMNONG

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการรับชมดิจิทัลทีวีของประชาชนในพื้นที่เริ่มต้นการยุติการรับส่งสัญญาณโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อก อำเภอจันทาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยคณะผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีเครื่องรับโทรทัศน์ในอำเภอจันทาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 5% จากประชากรทั้งสิ้น 46,400 คน และได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2,320 คน ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า อำเภอจันทาร ปัจจุบันประชาชนได้รับชมโทรทัศน์ผ่านช่องทางดาวเทียม จำนวน 1,824 คน คิดเป็นร้อยละ 78.62 รองลงมา คือ รับชมโทรทัศน์ผ่านเสารับสัญญาณ(หนวดกุ้ง/ก้างปลา) จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 12.29 และรับชมโทรทัศน์ผ่านเคเบิลทีวี จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 6.12 ตามลำดับ ส่วนความต้องการของประชาชนในการเปลี่ยนมารับสัญญาณดิจิทัลทีวีจากเสาหนวดกุ้งหรือก้างปลา พบว่า ประชาชนมีความต้องการเปลี่ยนรับสัญญาณดิจิทัลทีวีจากเสาหนวดกุ้งหรือก้างปลา จำนวน 1,609 คน คิดเป็นร้อยละ 69.35 และการนำคู่มือไปแลกกล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวี พบว่า ประชาชนได้นำคู่มือไปแลกกล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวีแล้ว จำนวน 1,480 คน คิดเป็นร้อยละ 93.55 ส่วนการนำกล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวีมาใช้ พบว่า ประชาชนนำกล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวีมาใช้แล้ว จำนวน 804 คน คิดเป็นร้อยละ 50.82

คำสำคัญ : โทรทัศน์ระบบแอนะล็อก, ดิจิทัลทีวี

¹ บทความวิจัยได้รับทุนสนับสนุนจากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ งบประมาณปี 2558

^{2, 3} อาจารย์ประจำสาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
Email : Chetthaphat@reru.ac.th, Yingdevcom@gmail.com

⁴ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
Email : Kunyapat4435@gmail.com

ABSTRACT

The purposes of this research was to survey people to watching digital television at Changan district, Roi-et province. This area is selected to terminate analog television on the first group of Roi-et province. The quantitative data were analyzed by using 5% of research sample (2,320 people) from all population (46,400 people) at Changan district with statistical program to evaluate and analyze the frequency, percentage, average and standard deviation.

The results of research showed the perception of people as follow; 1,824 people (78.62%) have watched television with dish antenna (KU band and CU band), 285 people (12.29%) have watched television with antenna, and 142 people (6.12 %) have watched television with Cable TV. As people want to change analog TV system to digital TV system by using antenna were 1,609 (69.35%). Some of people have coupon to get set-top-box TV and they use it to get set-top-box TV were 1,480 people (93.55%) but people still use them at 804 (50.82%).

Keywords: Analog TV , Digital TV

บทนำ

ประเทศไทยได้มีการทดลองออกอากาศโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลทีวีอย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2543 โดยมีคณะทำงานซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งโทรทัศน์สัญญาณระบบดิจิทัลทีวี เช่น องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย หรือ อสมท. กรมประชาสัมพันธ์ สถานีโทรทัศน์ไอทีวี และสถานีโทรทัศน์ UBC เป็นต้น และนอกจากนี้ยังได้มีการติดตั้งเครื่องส่งเพื่อส่งสัญญาณออกอากาศที่อาคาร ใบหยก 2 โดยได้ทำการทดลองออกอากาศที่ช่อง 47 ความถี่ 678 – 686 MHz ทั้งนี้ในการออกอากาศนั้นได้ใช้เครื่องส่งที่มีกำลังส่ง 250 Watt และมีอุปกรณ์ Digital Video Broadcasting หรือ DVB ที่ใช้ในการทดลองออกอากาศซึ่งได้รับการสนับสนุนจากบริษัท NTL และเครื่องส่งโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ไอทีวี สายอากาศที่ใช้เป็นแบบ Omnioid Pattern 11.5dB โดยมีกำลังส่งออกที่สายอากาศอยู่ที่ 2.5 KW และโครงการทดลองออกอากาศก็ได้จบลงโดยไปจนกระทั่งคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการ

โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติหรือ กสทช. ได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการการเปลี่ยนไปสู่ระบบการส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล โดยกำหนดให้สถานีโทรทัศน์ทุกสถานีจะต้องมีการส่งแผนยุติการออกอากาศในระบบแอนะล็อกและกำหนดให้มีการออกอากาศในระบบดิจิทัลทีวีทั่วประเทศ

สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสนับว่าเป็นโทรทัศน์ช่องแรกที่จะทำการยุติการส่งสัญญาณในระบบแอนะล็อกทีวี โดยจะทำการยุติสัญญาณในระบบแอนะล็อกทีวีที่อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ และทำการออกอากาศในระบบดิจิทัลทีวีในเที่ยงคืนของวันที่ 1 ธันวาคม 2558 ซึ่งนับว่าเป็นพื้นที่แรกในการยุติการส่งสัญญาณในระบบแอนะล็อกทีวี และจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นพื้นที่ลำดับที่ 3 ที่จะได้มีการยุติการรับส่งสัญญาณโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกของประเทศ ซึ่งได้ทำการยุติการออกอากาศในระบบแอนะล็อกทีวีไปเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2559 โดยจังหวัดร้อยเอ็ดมีความแตกต่างจาก 2 พื้นที่แรก คือ จังหวัดร้อยเอ็ดได้มีการทดลองออกอากาศในระบบดิจิทัลทีวี ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2557 โดยทำการส่ง

สัญญาณแบบคู่ขนานร่วมกับระบบแอนะล็อกทีวี ซึ่งแตกต่างจากอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ที่จะทำให้การยุติการส่งสัญญาณในระบบแอนะล็อกและออกอากาศในระบบดิจิตอลทีวี โดยคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ได้วางแผนที่จะให้มีการยุติโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกให้หมดภายในปี 2562 โดยการยุติโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกไปสู่โทรทัศน์ระบบดิจิตอลย่อมมีผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ สำนักงาน คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ จึงได้ทำความร่วมมือกับสาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ในการดำเนินการทำการศึกษการสร้าง ความเข้าใจและการศึกษาผลกระทบเกี่ยวกับการยุติโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกต่อผู้บริโภค จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ทำให้สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ทราบถึงการรับชมดิจิตอลทีวีของประชาชนในสถานการณ์เปลี่ยนผ่าน ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลวางแผนในการยุติโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกในจังหวัดอื่นๆต่อไป โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีบริบทของสภาพพื้นที่ใกล้เคียงกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจการรับชมดิจิตอลทีวีของประชาชน ในพื้นที่เริ่มต้นการยุติการรับส่งสัญญาณโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อก อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

การทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการเลือกสรรในการรับสาร (Selective Process)

ในการรับข่าวสารต่างๆ ผู้รับสารจะมีกระบวนการเลือกรับรู้ข่าวสารที่แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ความต้องการ ความเชื่อ ทักษะจิตความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ฯลฯ ที่ไม่

เหมือนกันซึ่งกระบวนการในการเลือกรับรู้ข่าวสารนั้นเรียกว่า กระบวนการเลือกสรร (Selective Process) ซึ่ง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน (พีระ จิระโสภณ, 2535) คือ

1. การเลือกเปิดรับหรือการเลือกสนใจ (Selective Exposure or Selective Attention) หมายถึงแนวโน้มที่ผู้รับสารจะเลือกสนใจหรือเปิดรับข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใดที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง เช่น การเลือกเปิดวิทยุกระจายเสียงสถานีใดสถานีหนึ่ง หรือเลือกชมวิทยุโทรทัศน์ช่องใดช่องหนึ่ง เป็นต้น ซึ่งการเลือกเปิดรับข่าวสารนั้นมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ อาทิ ทักษะจิตของผู้รับสารเดิม ตามที่ Festinger (1957) ได้เสนอไว้ในทฤษฎีความไม่ลงรอยของความเข้าใจ (Theory of Cognitive Dissonance) ซึ่งกล่าวว่าบุคคลมักจะแสวงหาหรือเลือกสรร ข่าวสารเพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่และหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความรู้สึกนึกคิดเดิมของตนเอง

2. การเลือกรับรู้หรือตีความ (Selective Perception or Selective Interpretation) เป็นกระบวนการการกลั่นกรองขั้นต่อมา เมื่อบุคคลเลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใดแล้วก็ได้หมายความว่าข่าวสารนั้นจะถูกรับรู้เป็นไปตามเจตนาารมณ์ของผู้ส่งสารทั้งหมด ผู้รับสารแต่ละคนอาจตีความหมายข่าวสารขึ้นเดียวกันที่ส่งผ่านสื่อมวลชนไม่ตรงกัน ความหมายของข่าวสารที่ส่งไปถึงจึงมีได้อยู่ที่ตัวอักษร รูปภาพหรือคำพูดเท่านั้น แต่อยู่ที่ผู้รับที่จะเลือกรับรู้หรือเลือกตีความหมายความเข้าใจของตนเองหรือตามทัศนคติตามประสบการณ์ตามความเชื่อ ตามความต้องการ ตามความคาดหวัง ตามแรงจูงใจ และตามสภาวะร่างกาย หรือสภาวะอารมณ์ขณะนั้น เป็นต้น

3. กระบวนการเลือกจดจำ (Selective Retention) เป็นแนวโน้มในการเลือกจดจำข่าวสาร เฉพาะส่วนที่ตรงกับความสนใจความต้องการทัศนคติ ฯลฯ ของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับที่ Berelson และ Steiner (1964) กล่าวว่า คนเรามีแนวโน้มที่จะดูและฟัง การสื่อสารที่สอดคล้องกับกรอบอ้างอิงทางความคิดของเขารอบอ้างอิงทางความเหล่านี้นำให้เกิด ความแตกต่างกันในเรื่องของการรู้ความเชื่อ ทักษะจิตซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการสื่อสารของคน ส่วน Schramm (1973) นั้นมีความเห็นที่แตกต่าง

กันออกไป ซึ่งได้กล่าวไว้ว่าการเลือก เปิดรับสารนั้นกับปัจจัย
ที่ซับซ้อนหลายประการ ได้แก่

- การหาได้ง่ายของสื่อหรือข่าวสารอย่างเช่น คนเรามักจะมองดูป้ายโฆษณาขนาดใหญ่มากกว่าป้ายโฆษณาขนาดเล็ก หรือคนเรามีแนวโน้มที่จะอ่านหนังสือ ถ้ามันอยู่ใกล้มือหรือหาได้ง่ายมากกว่าที่จะต้องออกไปหาซื้อมาอ่าน
- ความแตกต่างจากฉากหลังหรือความแตกต่างเมื่อเปรียบเทียบกับสภาพแวดล้อมรอบ ๆ เช่น คนเรามักจะสนใจภาพหัวข่าวขนาดใหญ่มากกว่าตัวอักษรขนาดเล็ก ๆ
- ประสบการณ์ที่ผ่านมาของผู้รับสาร
- การประเมินประโยชน์ของข่าวสารนั้นๆ คนเราจะแสวงหาข่าวสารที่สนองความต้องการของตนในเรื่องต่าง ๆ
- การศึกษาและสถานภาพทางสังคมของผู้รับสาร คนที่มีการศึกษาสูงจะเลือกรับ ข่าวสารและเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสาธารณชนมาก และทั้งการศึกษาและสถานภาพทางสังคมมีความเกี่ยวข้องกับการใช้สื่อสิ่งพิมพ์และการใช้โทรทัศน์เพื่อการศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่บ้านมีเครื่องรับโทรทัศน์ในอำเภอจันทบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ได้กำหนดให้ศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 5% จากประชากรทั้งสิ้น 46,400 คน ดังนั้น จึงได้ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ 2,320 คน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและทำการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม 2558 ถึงเดือนมกราคม 2559 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง คือเลือกประชากรทั้งหมดใน 8 ตำบล และสุ่มตัวอย่างแบบง่ายในแต่ละหมู่บ้านของแต่ละตำบล จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ นำเสนอเป็นค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2,320 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 1,402 คน คิดเป็นร้อยละ 60.43 มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 510 คน คิดเป็นร้อยละ 21.98 และมีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 1,469 คน คิดเป็นร้อยละ 63.32 โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรวมจำนวน 1,400 คน คิดเป็นร้อยละ 60.34

ตอนที่ 2 ข้อมูลการรับชมดิจิทัลทีวี

ตาราง 1 จำนวน ร้อยละ ช่องทางการรับชมทีวีในปัจจุบันของประชาชนในอำเภอจันทบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ช่องทางการรับชม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จานดาวเทียม	1,824	78.62
เคเบิลทีวี	142	6.12
เสารับสัญญาณ (หนวดกุ้ง/ก้างปลา)	285	12.29
อินเทอร์เน็ต	4	0.17
อื่นๆ	65	2.80
รวม	2,320	100.00

ปัจจุบันประชาชนในอำเภอจันทบุรีได้รับชมทีวีผ่านช่องทางดาวเทียม จำนวน 1,824 คน คิดเป็นร้อยละ 78.62 รองลงมา คือ รับชมผ่านเสารับสัญญาณ (หนวดกุ้ง/ก้างปลา) จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 12.29 และรับชมผ่านเคเบิลทีวี จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 6.12 ตามลำดับ

ตาราง 2 จำนวน ร้อยละ ช่องทางการรับชมทีวีเมื่อช่องทางเดิมไม่สามารถรับชมได้ ภาพรวมจังหวัดร้อยเอ็ด

ช่องทางการรับชม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จานดาวเทียม	268	11.55
เคเบิลทีวี	25	1.08
เสารับสัญญาณดิจิทัลทีวี (หนวดกุ้ง/ก้างปลา)	440	18.97
อินเทอร์เน็ต	65	2.80
ไม่ชม	1,505	64.87
อื่นๆ	17	0.73
รวม	2,320	100.00

ประชาชนในอำเภอจังหารมีช่องทางการรับชมทีวีเมื่อช่องทางเดิมไม่สามารถรับชมได้ พบว่า ประชาชนจะเลือกที่จะไม่รับชม จำนวน 1,505 คน คิดเป็นร้อยละ 64.87 รองลงมา คือ รับชมผ่านเสารับสัญญาณ(หนวดกุ้ง/ก้างปลา) จำนวน 440 คน คิดเป็นร้อยละ 18.97 และรับชมผ่านจานดาวเทียม จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 11.55 ตามลำดับ

ตาราง 3 จำนวน ร้อยละ ประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ดที่รู้จักดิจิทัลทีวีอย่างไร ภาพรวมจังหวัดร้อยเอ็ด

รู้จักดิจิทัลทีวีอย่างไร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่รู้จัก	760	32.76
รู้จักและสามารถเปิดปิดการรับชมได้	1,131	48.75
รู้จักและสามารถติดตั้งกล่องรับสัญญาณทีวีได้	505	21.77
รู้จักและรู้วิธีการปรับหาสถานี	502	21.64
รู้จักและรู้วิธีการติดตั้งเสารับสัญญาณ	301	12.97
รู้จักและรู้วิธีการติดตั้งเสาและกล่องรับสัญญาณรวมถึงปรับหาสถานี	248	10.69
อื่นๆ	60	2.59

ประชาชนในอำเภอจังหารรู้จักและสามารถเปิดปิดการรับชมได้ จำนวน 1,131 คน คิดเป็นร้อยละ 48.75 รองลงมา คือ ประชาชนไม่รู้จัก จำนวน 760 คน คิดเป็นร้อยละ 32.76 และประชาชนรู้จักและสามารถติดตั้งกล่องรับสัญญาณทีวีได้ จำนวน 505 คน คิดเป็นร้อยละ 21.77 ตามลำดับ

ตาราง 4 จำนวน ร้อยละ อุปกรณ์ในการรับชมดิจิทัลทีวีของประชาชนในปัจจุบัน ภาพรวมจังหวัดร้อยเอ็ด

อุปกรณ์ในการรับชมดิจิทัลทีวี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทีวีแบบเก่า	658	28.36
ทีวีดิจิทัล HD (ความคมชัดสูง)	295	12.72
กล่องรับสัญญาณ	385	16.59
เสาอากาศแบบก้างปลา	437	18.84
จานดำ(จานดาวเทียม)	1,671	72.03
จานส้ม(จานดาวเทียม)	27	1.16
เคเบิลทีวี	138	5.95
อื่นๆ	20	0.86

ประชาชนในอำเภอจังหารมีช่องทางการรับชมทีวีในปัจจุบัน พบว่าประชาชนโดยใช้จานดำ (จานดาวเทียม) จำนวน 1,671 คน คิดเป็นร้อยละ 72.03 รองลงมา คือ ทีวีแบบเก่า จำนวน 658 คน คิดเป็นร้อยละ 28.36 และเสาอากาศแบบก้างปลา จำนวน 437 คน คิดเป็นร้อยละ 18.84 ตามลำดับ

ตาราง 5 จำนวน ร้อยละ ความต้องการของประชาชนในการเปลี่ยนมารับดิจิทัลทีวีจากเสาหนวดกุ้งหรือก้างปลา ภาพรวมจังหวัดร้อยเอ็ด

ความต้องการเปลี่ยนมารับดิจิทัลทีวี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เปลี่ยน	1,609	69.35
ไม่เปลี่ยน	711	30.65
รวม	2,320	100.00

ความต้องการของประชาชนในอำเภอจังหารในการเปลี่ยนมารับดิจิทัลทีวีจากเสาหนวดกุ้งหรือก้างปลา พบว่าประชาชนมีความต้องการเปลี่ยนมารับดิจิทัลทีวีจากเสาหนวดกุ้งหรือก้างปลา จำนวน 1,609 คน คิดเป็นร้อยละ 69.35 และไม่เปลี่ยนมารับดิจิทัลทีวีจากเสาหนวดกุ้งหรือก้างปลา จำนวน 711 คน คิดเป็นร้อยละ 30.65

ตาราง 6 จำนวน ร้อยละ การรับอุปกรณ์กล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวี ภาพรวมจังหวัดร้อยเอ็ด

การรับอุปกรณ์กล่องรับสัญญาณ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ได้รับ	1,582	68.19
ไม่ได้รับ	738	31.81
รวม	2,320	100.00

การรับอุปกรณ์กล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวี พบว่าประชาชนได้รับรับอุปกรณ์กล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวีจำนวน 1,582 คน คิดเป็นร้อยละ 68.19 และไม่ได้รับ รับอุปกรณ์กล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวี จำนวน 738 คน คิดเป็นร้อยละ 31.81

ตาราง 7 จำนวน ร้อยละ การนำคู่มือไปแลกกล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวี ภาพรวมจังหวัดร้อยเอ็ด

การนำคู่มือไปแลกกล่องรับสัญญาณ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แลกแล้ว	1,480	93.55
ยังไม่ได้รับ	30	1.90
ไม่ได้แลก	72	4.55
รวม	1,582	100.00

การนำคู่มือไปแลกกล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวีพบว่า ประชาชนได้นำคู่มือไปแลกกล่องรับสัญญาณแล้วจำนวน 1,480 คน คิดเป็นร้อยละ 93.55 และยังไม่ได้แลกกล่องรับสัญญาณ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 4.55 และยังไม่ได้รับกล่องรับสัญญาณ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 1.90

ตาราง 8 จำนวน ร้อยละ การนำกล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวีมาใช้ ภาพรวมจังหวัดร้อยเอ็ด

การนำกล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวีมาใช้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ใช้แล้ว	804	50.82
ยังเก็บไว้	778	49.18
รวม	1,582	100.00

การนำกล่องรับสัญญาณมาใช้พบว่า ประชาชนนำกล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวีมาใช้แล้วจำนวน 804 คน คิดเป็นร้อยละ 50.82 และยังเก็บไว้จำนวน 778 คน คิดเป็นร้อยละ 49.18

ตาราง 9 จำนวน ร้อยละ การรับชมดิจิทัลทีวีช่องใหม่ ภาพรวมจังหวัดร้อยเอ็ด

การรับชมดิจิทัลทีวีช่องใหม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้รับชม	498	21.47
ได้รับชม	1,822	78.53
รวม	2,320	100.00

การรับชมดิจิทัลทีวีช่องใหม่ของประชาชนพบว่า ประชาชนได้รับชมดิจิทัลทีวีช่องใหม่จำนวน 1,822 คน คิด

เป็นร้อยละ 78.53 และไม่ได้รับชมดิจิทัลทีวีช่องใหม่จำนวน 498 คน คิดเป็นร้อยละ 21.47

ตาราง 10 จำนวน ร้อยละ เนื้อหารายการที่ประชาชนชอบรับชม ภาพรวมจังหวัดร้อยเอ็ด

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ข่าวสาร	1,904	82.07
สาระความรู้	1,039	44.78
ความบันเทิง	1,726	74.40
เรื่องในท้องถิ่น,ชุมชน (สิทธิบุคคล, สิทธิมนุษยชน, วัฒนธรรม, ศาสนา ฯลฯ)	324	13.97
การศึกษา	309	13.32
การเมือง	433	18.66
อื่นๆ	198	8.53

เนื้อหารายการที่ประชาชนชอบรับชมพบว่า ประชาชนชอบรับชมรายการเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวสารจำนวน 1,904 คน คิดเป็นร้อยละ 82.07 รองลงมา คือ ความบันเทิงจำนวน 1,726 คน คิดเป็นร้อยละ 74.40 และสาระความรู้จำนวน 1,039 คน คิดเป็นร้อยละ 44.78

สรุปผล

อำเภอจันทบุรี ปัจจุบันประชาชนรับชมทีวีผ่านช่องทางดาวเทียมจำนวน 1,824 คน คิดเป็นร้อยละ 78.62 ประชาชนมีช่องทางการรับชมทีวีเมื่อช่องทางเดิมไม่สามารถรับชมได้ ประชาชนจะไม่รับชมจำนวน 1,505 คน คิดเป็นร้อยละ 64.87 ประชาชนรู้จักและสามารถเปิดปิดการรับชมได้จำนวน 1,131 คน คิดเป็นร้อยละ 48.75 ประชาชนมีช่องทางการรับชมทีวีในปัจจุบันโดยใช้จานดำ (จานดาวเทียม) จำนวน 1,671 คน คิดเป็นร้อยละ 72.03 ประชาชนมีความต้องการเปลี่ยนมารับสัญญาณดิจิทัลทีวีจากเสาหนวดกุ้งหรือก้างปลาจำนวน 1,609 คน คิดเป็นร้อยละ 69.35 ประชาชนได้รับคู่มือแลกกล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวีจำนวน 1,582 คน คิดเป็นร้อยละ 68.19 ประชาชนได้นำคู่มือไปแลกกล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวี

จำนวน 1,480 คน คิดเป็นร้อยละ 93.55 ประชาชนนำร่อง
รับสัญญาณดิจิทัลทีวีมาใช้ จำนวน 804 คน คิดเป็นร้อยละ
50.82 ประชาชนได้รับชมดิจิทัลทีวีช่องใหม่ จำนวน 1,822
คน คิดเป็นร้อยละ 78.53 ประชาชนชอบรับชมรายการ
เนื้อหาเกี่ยวกับข่าวสาร จำนวน 1,904 คน คิดเป็นร้อยละ
82.07

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวม พบว่า ผู้ตอบ
แบบสอบถามส่วนใหญ่จากการเก็บรวบรวมข้อมูลประชากร
กลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการรับชมดิจิทัลทีวีของประชาชนใน
พื้นที่เริ่มต้นการยุติการรับส่งสัญญาณโทรทัศน์ในระบบแอน
ะล็อก อำเภอร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดโดยสรุปการนำเสนอ
โดยภาพรวมเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ช่องทางการรับชมทีวีในปัจจุบันและช่องทางการ รับชมทีวีเมื่อช่องทางเดิมไม่สามารถรับชมได้

โดยภาพรวมประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ดรับชมทีวี
ในปัจจุบันผ่านปัจจุบันประชาชนรับชมทีวีผ่านช่องทางดาวเทียม
ทางมากที่สุด และเมื่อช่องทางการรับชมทีวีเมื่อช่องทางเดิม
ไม่สามารถรับชมได้ คือ ประชาชนจะไม่ชม ที่ผลการวิจัยเป็น
เช่นนี้น่าจะเป็นเพราะประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ดยังเลือก
เปิดรับหรือเลือกสนใจรับชมวิทยุโทรทัศน์ช่องทางใดช่องทาง
หนึ่ง ซึ่งการเลือกเปิดรับชมโทรทัศน์ผ่านช่องทางใดนั้นย่อมมี
ความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ อาทิ
ทัศนคติของผู้รับสารเดิม ตามที่ Festinger (1957) ได้เสนอ
ไว้ในทฤษฎีความไม่ลงรอยของความเข้าใจ (Theory of
Cognitive Dissonance) ซึ่งกล่าวว่าบุคคลมักจะแสวงหา
หรือเลือกสรร ข่าวสารเพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่และ
หลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความรู้สึกรู้สึกเดิมของตนเอง

**ประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ดที่รู้จักดิจิทัลทีวี
อย่างไร** โดยภาพรวมประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ดมีค่าเฉลี่ย
คือ รู้จักและสามารถเปิดปิดการรับชมได้มากที่สุดที่
ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะประชาชนในจังหวัด
ร้อยเอ็ดส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจดิจิทัลทีวีผ่านสื่อ
โฆษณาทางทีวีและสื่ออื่นๆ ในระดับเบื้องต้น ซึ่งสอดคล้อง

กับพีระ จิระโสภณ,(2535) ที่กล่าวว่าการเลือกรับรู้หรือ
ตี ค ว า ม (Selective Perception or Selective
Interpretation) เป็นกระบวนการการกลั่นกรองขั้นต่อมา
เมื่อบุคคลเลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใดแล้วก็
มิได้หมายความว่าข่าวสารนั้นจะถูกรับรู้เป็นไปตาม
เจตนารมณ์ของผู้ส่งสารทั้งหมด ผู้รับสารแต่ละคนอาจ
ตีความหมายข่าวสารขึ้นเดียวกันที่ส่งผ่านสื่อมวลชนไม่
ตรงกัน

อุปสรรคในการรับชมดิจิทัลทีวีของประชาชนใน ปัจจุบัน และความต้องการของประชาชนในการเปลี่ยนมา รับดิจิทัลทีวีจากเสาหนวดกุ้งหรือก้างปลา

โดยภาพรวมของประชาชนในอำเภอร้อยเอ็ด จังหวัด
ร้อยเอ็ด ประชาชนมีอุปสรรคในการรับชมดิจิทัลทีวีเป็นงาน
ดำ(งานดาวเทียม) มีค่าเฉลี่ยคือมากที่สุด และประชาชนมี
ความต้องการที่จะเปลี่ยนมารับสัญญาณดิจิทัลทีวีจากเสา
หนวดกุ้งหรือก้างปลามีค่าเฉลี่ยคือ มากที่สุด ที่ผลการวิจัย
เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะประชาชนยังยึดติดกับพฤติกรรม
การรับชมดิจิทัลทีวีเป็นงานดำแบบระบบเดิมอีกทั้งระบบ
การออกอากาศของดิจิทัลทีวีและระบบแอนะล็อกยัง
ออกอากาศเป็นระบบคู่ขนาดทำให้ประชาชนยังขาดความ
เข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการนำเสนอจากการเปลี่ยนของสื่อ
อย่างชัดเจนเท่าที่ควร และเมื่อประชาชนรับรู้ว่าโทรทัศน์
แบบเดิมสามารถติดตั้งกับทีวีแบบเก่าได้ ประชาชนจึงมีความ
ต้องการเปลี่ยนมารับสัญญาณดิจิทัลทีวีจากเสาหนวดกุ้ง
หรือก้างปลา ซึ่งสอดคล้องกับ Berelson และ Steiner
(1964) กล่าวว่า คนเรามีแนวโน้มที่จะดูและฟัง โดยการ
สื่อสารที่จะสอดคล้องกับกรอบอ้างอิงทางความคิดของผู้รับ
สาร โดยกรอบอ้างอิงทางความเหล่านี้นำให้เกิดความ
แตกต่างกันในเรื่องของความรู้ความเชื่อ ทัศนคติซึ่งมีอิทธิพล
ต่อพฤติกรรมทางการสื่อสารของคน ดังนั้นจึงทำให้ประชาชน
มีการปรับเปลี่ยนมารับสัญญาณดิจิทัลทีวีจากเสาหนวดกุ้ง
หรือก้างปลา

การรับมือป้องกันผลกระทบสัญญาณดิจิทัลทีวี การนำคู่มือไปแลกกล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวี และการ นำกล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวีมาใช้

โดยภาพรวมของการรับดูช่องและกลุ่มรับสัญญาณดิจิทัลทีวีของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ดมีค่าเฉลี่ยคือ มากที่สุด และการนำดูช่องไปแลกกล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวีของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ดมีค่าเฉลี่ยคือ ประชาชนแลกแล้วมากที่สุด ส่วนการนำกล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวีมาใช้ของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ดมีค่าเฉลี่ย คือ ใช้แล้วเป็นจำนวนมากที่สุด ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะทางผู้บริหาร กสทช.และเจ้าหน้าที่ได้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโฆษณาและผู้นำชุมชนเพื่อเป็นกระบอกเสียงสำคัญในการรับดูช่องแลกกล่องรับสัญญาณของประชาชน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ประชาชนมีความต้องการในการรับดูช่องแลกกล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวีมากที่สุด แต่ยังมีประชาชนบางส่วนที่ยังไม่ได้รับดูช่องเนื่องจากที่บ้านได้เสียชีวิตไปแล้ว แต่ลูกหลานยังคงอาศัยอยู่ ยังไม่ย้ายชื่อเป็นเจ้าบ้านจึงทำให้ขาดสิทธิ์ในการรับดูช่อง และเมื่อแลกมาแล้วประชาชนจึงนำกล่องดิจิทัลทีวีมาใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับพีระ จิระโสภณ.(2535) ที่กล่าวว่ากระบวนการเลือกจดจำ (Selective Retention) เป็นแนวโน้มในการเลือกจดจำข่าวสาร เฉพาะส่วนที่ตรงกับความสนใจความต้องการทัศนคติ ฯลฯ ของตนเอง ดังนั้นเมื่อได้รับดูช่องแลกกล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวีมาจึงมีการนำดูช่องไปแลกกล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวีไปแลก และนำกล่องรับสัญญาณดิจิทัลทีวีมาใช้

การรับชมดิจิทัลทีวีช่องใหม่และเนื้อหารายการที่ประชาชนชอบรับชม โดยภาพรวมของการรับชมดิจิทัลทีวีช่องใหม่ของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ดมีค่าเฉลี่ย คือ ได้รับชมมากที่สุด ส่วนเนื้อหารายการที่ประชาชนชอบรับชมคือ ข่าวสารมากที่สุด ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะหลังจากที่มีการรับชมดิจิทัลทีวีช่องใหม่ของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ดมีช่องที่สามารถสร้างความโดดเด่นแตกต่างทำให้ประชาชนจดจำได้ง่ายขึ้นอย่างชัดเจน และรายการข่าวเป็นรายการที่มีประโยชน์ทำให้ประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ดสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้น รับรู้ข่าวสารสถานการณ์และการระงับภัยในสังคมได้มากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับพีระ จิระโสภณ, (2535) คือ การเลือกเปิดรับหรือการ

เลือกสนใจ (Selective Exposure or Selective Attentive) เป็นการที่ผู้รับสารจะหาหน้าที่เลือกที่จะสนใจหรือเปิดรับข่าวสารจากช่องดิจิทัลทีวีที่มีความหลากหลาย เช่น การเลือกเปิดรับชมข่าวสารจากช่องดิจิทัลทีวีช่องใหม่ๆ เพราะรายการข่าวสารมีประโยชน์ต่อการดำรงในชีวิตประจำวันของประชาชนในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

1) ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบถึงข้อดีของการใช้เสารับสัญญาณแบบหนวดกุ้งหรือก้างปลาว่ามีความแตกต่างกับการรับสัญญาณแบบจานดาวเทียม

เอกสารอ้างอิง

- พีระ จิระโสภณ. (2535). เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Berelson, B. & Steiner, G. A. (1964). *Human behavior: An inventory of scientific findings*. New York: Harcourt, Brace & World, Inc.
- Festinger, L.A. (1957). *A Theory of cognitive dissonance*. Stanford: Stanford University Press.
- Schramm, W. (1973). *Channels and audiences in handbook of communication*. Chicago: Rand McNelly College Publishing.